

Klimaatakkoord van Parijs

In 2015 is in Parijs het klimaatakkoord gesloten met als doel om uiterlijk in Europa tegen 2050 klimaatneutraal te zijn. Als je klimaatneutraal bent, dan draagt wat je doet niet bij aan de opwarming van de aarde.

[Wat is het Klimaatakkoord? \(www.rijksoverheid.nl\)](http://www.rijksoverheid.nl)

Gemeenten en provincie in de regio hebben in afgelopen jaren gewerkt aan visies, strategieën en programma's om dit doel te bereiken. We kunnen deze onderverdelen in 3 pijlers, namelijk **Energie**, **Klimaat** en **Circulaire Economie**. Voor de 3 pijlers lees je hieronder waar de gemeente Sluis al aan werkt.

PIJLER 1 ENERGIE

- Zeeuws energieakkoord
- Regionale Energiestrategie (RES)
- PMiek (integraal programmeren)
- Krachtig Verbonden
- Transitievisie Warmte
- Onderzoek naar warmtenetten in Midden-Zeeland en Terneuzen
- Energielabel C verplichting kantoren
- Verduurzamen gemeentelijke organisatie
- Verduurzaming gemeentelijke gebouwen
- Opwekking van duurzame energie
- Zon op land
- Zon op daken
- Windenergie

Het gebruik van fossiele brandstoffen leidt tot CO₂-uitstoot en draagt zo bij aan klimaatverandering. Bovendien raken de fossiele bronnen uitgeput. Daarom werken we aan de energietransitie: de overgang van het gebruik van fossiele energie naar hernieuwbare bronnen.

→ Zeeuws Energieakkoord

In Zeeland wordt het klimaatakkoord uitgevoerd aan de hand van het Zeeuws energieakkoord. Zeg maar het klimaatakkoord van Parijs op zijn Zeeuws. In het Zeeuwse energieakkoord is afgesproken dat er gezamenlijk gewerkt gaat worden aan het versneld energie- en CO₂-neutraal maken van de Zeeuwse particuliere woningvoorraad in Zeeland.

[Parijs op z'n Zeeuws | Zeeuws Energieakkoord \(www.zeeuwsenergieakkoord.nl\)](http://www.zeeuwsenergieakkoord.nl)

→ Regionale Energiestrategie (RES)

In 2020 is de RES opgesteld. In de RES hebben ruim 100 partijen zich hard gemaakt om de Zeeuwse mogelijkheden te beschrijven hoe we het klimaatakkoord in de RES-regio Zeeland kunnen uitvoeren. Energie moet in de toekomst komen uit natuurlijke (hernieuwbare) energiebronnen als wind, waterkracht en zon. Zo moeten alle gebouwen in 2050 aardgasvrij worden en moet ook de mobiliteit fossielvrij zijn.

[RES 1.0 | Zeeuws Energieakkoord \(www.zeeuwsenergieakkoord.nl\)](http://www.zeeuwsenergieakkoord.nl)

De wereld ziet er in 2023 al weer heel anders uit dan in 2020. Op dit moment wordt gewerkt aan een versie 2.0. Te weinig capaciteit op het net, hoge energieprijzen en andere ontwikkelingen vragen soms om gewijzigde afspraken en om andere accenten.

→ PMiek - integraal programmeren ->afstemming van vraag en aanbod van energie

We lopen in Nederland op steeds meer plekken aan tegen de limieten van het bestaande energiesysteem, mede door versnelde verduurzaming en een groeiende elektriciteitsvraag. Denk hierbij aan elektriciteit, warmte, waterstof, groen gas, etc. Het is belangrijk om inzicht te krijgen in de samenhang tussen energievraag, -aanbod en infrastructuur en de ruimte die daarvoor benodigd is. Ook moeten er afwegingen worden gemaakt voor de uitbreiding en optimalisatie van het energiesysteem.

Dit proces heet integraal programmeren. Het resultaat van dit proces (hoe we dat kunnen doen) is een pMIEK (provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat) voor iedere provincie. Het pMIEK is een overzicht van de belangrijkste energie-infrastructuurprojecten waarover provincie, netbeheerders en medeoverheden afspraken maken om tot (versnelde) realisatie te komen.

[Handreiking uitwerking PMiek](http://www.regionale-energiestrategie.nl) (www.regionale-energiestrategie.nl)

→ Krachtig Verbonden

Krachtig Verbonden is het visiedocument van de gemeente Sluis. In het visiedocument is het beleid van de gemeente Sluis op hoofdlijnen. Ook worden dwarsverbanden gelegd tussen de verschillende beleidsterreinen.

[Visiedocument Krachtig Verbonden 2021-2025 \(PDF\)](http://www.gemeentesluis.nl) (www.gemeentesluis.nl)

Krachtig Verbonden beschrijft ook onze ambitie op het gebied van Duurzaamheid met de landelijke doelen (Klimaatakkoord) en de RES als uitgangspunt. De belangrijkste ambities op het gebied van duurzaamheid zijn:

- Gemeentelijk beleid maken vanuit Klimaatakkoord van Parijs en nationaal klimaatakkoord
- Oprichting duurzaamheidsfonds ter stimulering energietransitie inwoners
- Verduurzaming gemeentelijke organisatie Sluis

Uiteindelijk zullen de uitkomsten van het burgerberaad de basis vormen voor een nieuw op te stellen beleidsplan Duurzaamheid.

→ De Transitievisie Warmte

Alle gebouwen moeten in 2050 aardgasvrij zijn maar hoe gaan we dat bereiken? Voor Sluis is dit in beeld gebracht en opgeschreven in de Transitievisie Warmte.

[Transitievisie Warmte Sluis \(PDF\)](http://www.gemeentesluis.nl) (www.gemeentesluis.nl)

De uitvoering van de Transitievisie Warmte is gestart vanaf 2022. De grootste slag die we kunnen maken om de CO2 uitstoot te beperken en ook goed is voor iedereen zijn portemonnee is het terugbrengen van de vraag naar energie. Er zijn ook maatregelen te nemen die zowel de CO2 -uitstoot beperken als financieel voordelig zijn. Dat kan door waar mogelijk beter te isoleren en besparen. In de gemeente Sluis worden nog geen aardgasleidingen uit de grond gehaald en willen alle opties voor de toekomst nog open houden.

Bewoners worden geïnformeerd en er is ondersteuning door middel van het energieloket van gemeente Sluis, het Duurzaam Bouwloket Sluis.

[Duurzaam Bouwloket Sluis](http://www.duurzaambouwluket.nl) (www.duurzaambouwluket.nl)

Ook is er een stimuleringsregeling Duurzaam en Langer Thuis waar je tegen een gunstig rentetarief een lening kunt afsluiten om je woning te verduurzamen.

[Leningen Duurzaam en Langer Thuis](http://www.gemeentesluis.nl) (www.gemeentesluis.nl)

We zijn inmiddels gestart met a) de Isolatieaanpak van woningen met slechte energielabels (EFG), en b) het verlenen van ondersteuning van bewoners met energiearmoede.

a) Woningen met slechte energielabels EFG, het Nationaal Isolatieprogramma (NIP)

Het doel van deze lokale aanpak is het isoleren van koopwoningen met EFG-labels van mensen die het niet zonder hulp van de gemeente kunnen. Deze doelgroep overlapt deels met energiearmoede, maar de meeste energiearmoede zit bij huurders en niet bij kopers. De uitrol hiervan is Zeeuws-breed opgepakt. Alle 13 Zeeuwse gemeente gebruiken een vergelijkbare aanpak.

[Nationaal Isolatieprogramma](http://www.rijksoverheid.nl) (www.rijksoverheid.nl)

b) Energiearmoede

We zijn gestart met de uitvoering van een programma voor het nemen van kleine energiebesparende maatregelen, witgoedregeling, energiecoaches etc. De gemeenteraad van Sluis heeft onlangs ingestemd met het Plan van aanpak voor energiearmoede.

[Plan van Aanpak Energiearmoede \(PDF\)](https://sluis.raadsinformatie.nl/) (https://sluis.raadsinformatie.nl/)

→ **Onderzoek naar warmtenetten in Midden-Zeeland en Terneuzen**

Sinds de RES 1.0 hebben zich op twee locaties kansen aangediend voor de ontwikkeling van grote warmtenetten: in Zeeuws-Vlaanderen is er de kans om de restwarmte van de grote industrie te benutten voor de gebouwde omgeving van de gemeente Terneuzen en/of de glastuinbouw. Op dit moment wordt er gewerkt aan de businesscase voor het warmtenet in de gemeente Terneuzen en wordt een start gemaakt met het wijkuitvoeringsplan voor de eerste fase, in Hoek. Ook wordt er een eerste verkenning gedaan naar de mogelijkheden voor uitbreiding van dit warmtenet richting de gemeenten Sluis en Hulst.

→ **Energielabel C verplichting kantoren**

Per 1 januari 2023 hebben kantoorgebouwen >100 m² een energielabel C verplichting. In 2022 is de inventarisatie van de energielabel C plichtige kantoren Zeeuws breed gezamenlijk opgepakt. Door mogelijke nieuwe ontwikkelingen in Oostburg (Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen) die ook het gemeentehuis aangaan, is de verduurzaming van het gemeentehuis uitgesteld. De energielabel C plicht is niet van toepassing voor monumentale kantoorpanden.

→ **Verduurzamen gemeentelijke organisatie**

Het college heeft 7 december 2021 besloten het plan 'Verduurzaming gemeentelijke organisatie Sluis 2021-2030' vast te stellen en in te stemmen met de uitvoering van de vervolgstappen. Het plan geeft een beeld van de mate van verduurzaming van de gemeentelijke organisatie én de opgave die er nog ligt om een klimaat neutrale, circulaire en klimaatbestendige organisatie te zijn. 25 Oktober 2022 heeft het college van B&W het uitvoeringsprogramma vastgesteld. Hierin zijn de maatregelen, ook wel kansen, geprioriteerd aan de hand van de wettelijke verplichtingen op korte termijn, de impact op de CO₂-voetafdruk van de organisatie, quick wins en input van de resultaten van de enquête 'Duurzaam op mijn werk'. Doorlopend worden de maatregelen stap voor stap uitgevoerd. De CO₂-voetafdruk en voortgang van de uit te voeren maatregelen worden jaarlijks gemonitord en waar nodig bijgesteld.

→ **Verduurzaming gemeentelijke gebouwen**

Gemeentelijke gebouwen moeten duurzaam worden. In de RES Zeeland hebben we afgesproken dat alle gemeentelijke gebouwen in 2040 energieneutraal zijn. Bij gemeentelijke gebouwen moet je denken aan culturele-, maatschappelijke- en onderwijslocaties, sportaccommodaties, cultureel erfgoed, gemeentelijke kantoren en werkplaatsen, en niet-commerciële objecten als baarhuisjes op begraafplaatsen. Eerst zullen we een selectie maken van de gebouwen die in gemeentelijke eigendom blijven. Vervolgens maken we van deze gebouwen energiescans die beschrijven welke maatregelen genomen moeten worden om tot energielabel A te komen. Hierop passen we het meerjarenonderhoudsplan aan.

→ **Opwekking van duurzame energie**

In de RES is voor Zeeland een gezamenlijke doelstelling van 1000 MW opgesteld vermogen zonne-energie opgenomen. Uitgangspunt hierbij is dat zonne-energie zoveel mogelijk op dak gerealiseerd moet worden en dat zon op land/water hierop aanvullend is.

→ **Zon op land**

Gedurende de looptijd vanaf het moment van vaststelling van deze bestuursopdracht tot inwerkingtreding van het beleidsplan (vaststelling voorzien in december 2023) worden geen nieuwe plannen in behandeling genomen met betrekking tot het realiseren van projecten voor zonne- en windenergie. De enige twee projecten die al vergund zijn, zijn kleine zonneparken van 2,5 ha op de bedrijventerreinen in Breskens en Schoondijke.

→ **Zon op daken**

Eind 2022 is de realisatie zon-op-dak voor heel Zeeland ongeveer 190 MW. Zonne-energie op dak is een proces waar provincie en gemeenten minder invloed op hebben dan de Rijksoverheid. Het Rijk heeft invloed via regelingen, subsidies, saldering, en kan in het bouwbesluit vereisten voor geschiktheid van daken opnemen. Om gebouweigenaren te ontlasten bij het realiseren van zonnepanelen op dak, is in Zeeland het loket zon op dak opgericht. Dit loket ondersteunt gebouweigenaren met het onderzoeken van technische en financiële haalbaarheid. Dit is momenteel alleen voor de grotere daken waar voldoende opwek mogelijk is.

→ **Windenergie**

In de RES 1.0 is afgesproken om 700 MW aan windturbines te realiseren in de bestaande concentratiegebieden voor windenergie, die zijn vastgelegd in provinciaal beleid. Van de 700 MW is inmiddels 570 MW gerealiseerd en er zitten nog 127MW aan projecten in de pijplijn. De bestaande concentratielocaties voor windturbines bieden voldoende extra ruimte om de benodigde windturbines voor de realisatie van de ambitie 2030 in te passen. Richting 2050 is het vooral de ambitie om opgesteld vermogen op peil te houden en waar mogelijk op dezelfde locatie het vermogen uit te breiden dankzij technologische ontwikkeling. In het huidige gemeentelijk bestemmingplan buitengebied van de gemeente Sluis is een maximale tiphoogte van 15 meter vastgelegd. In de Zeeuwse omgevingsvisie is vastgelegd dat gemeenten randvoorwaarden stellen en vergunningen verlenen voor windmolens tot 21 meter hoog. Tot op heden heeft Sluis dit nog niet overgenomen.

PIJLER 2 KLIMAAT

- Klimaatadaptatiestrategie Zeeland (KasZ)
- Klimaatadaptatiestrategie Zeeuws-Vlaanderen
- Rapport Duurzaam Groede/ Wageningen Universiteit
- Natuur&Zo
- Klimaat- en duurzaamheidsacties

→ Klimaatadaptatiestrategie Zeeland (KasZ)

Zowel op gemeentelijk als provinciaal niveau wordt er gewerkt aan een strategie om uiterlijk 2050 te komen tot een klimaat-robuste inrichting. Op 21 oktober 2021 heeft de gemeenteraad de Klimaatadaptatiestrategie Zeeland vastgesteld. Deze strategie wordt door de Zeeuwse partijen uitgewerkt volgens een uitvoeringsagenda. De KasZ is een samenwerking tussen de Zeeuwse gemeenten, provincie Zeeland, waterschap Scheldestromen en het Rijk.

In de Klimaatadaptatiestrategie Zeeland is beschreven hoe we Zeeland klimaatadaptief en waterrobuust inrichten. Dit is verwoord in diverse afspraken. Hierbij richten we ons op het jaar 2050, maar werken we in stappen van 6 jaar. Op basis van deze afspraken gaan we in de regio Zeeland aan de slag met de uitvoering. Deze acties zijn opgenomen in de uitvoeringsagenda.

De uitvoeringsacties zijn onderverdeeld binnen de thema's: algemeen, uitvoering en organisatie, communicatie, overstroming, vitaal en kwetsbare infrastructuur, natuur, landbouw, gebouwd gebied, en recreatie.

[Zeeland verandert mee](http://www.zeeland.nl) (www.zeeland.nl)

→ Klimaatadaptatiestrategie Zeeuws-Vlaanderen

Lokaal werkt Sluis samen met Hulst en Terneuzen. Op 23 juni 2022 heeft de gemeenteraad de Klimaatadaptatiestrategie Zeeuws-Vlaanderen 2021-2025 vastgesteld. Voor de lokale strategie is een digitaal rapport, het i-report, ontwikkeld. In dit rapport is op eenduidige wijze de opgave per thema hitte, droogte, wateroverlast en overstroming in beeld gebracht. Bij herinrichting van straten laten we klimaatadaptieve maatregelen doorrekenen om te toetsen of de straat na herinrichting klimaatrobuust is ingericht.

→ Rapport Duurzaam Groede/ Wageningen Universiteit

Duurzaam Groede denkt ook mee over de toekomst van West-Zeeuws-Vlaanderen en heeft samen met de WUR een onderzoeksrapport opgesteld mbt een duurzame toekomst.

[Naar een duurzaam West-Zeeuws-Vlaanderen?](http://www.wur.nl) (www.wur.nl)

Het onderzoek heeft veel raakvlakken met de onderwerpen klimaat, duurzaamheid, recreatie en landbouw.

→ Natuur&Zo

Natuur&Zo is het centrum voor natuur- en milieueducatie Zeeuws-Vlaanderen. In opdracht van de 3 gemeenten Hulst, Sluis en Terneuzen verzorgen en ondersteunen zij educatieve programma's, activiteiten en projecten over natuur, milieu en duurzaamheid. Dit doen ze vooral voor de scholen en kinderopvang in Zeeuws-Vlaanderen, rondom de thema's Afval & recyclen, Klimaat & energie, Natuur & Biodiversiteit en Gezonde voeding.

→ Klimaat- en duurzaamheidsacties

Gedurende het jaar vinden er diversie acties binnen de thema's Duurzaamheid en Klimaatadaptatie plaats in de gemeente Sluis. Denk aan de Markt Duurzaam Sluis, een regentonnenactie, bomen uitdeelacties en de Nacht van de Nacht. De gemeente organiseert deze acties zelf of sluit aan bij bestaande activiteiten.

In 2023 verwachten we ook acties op het gebied van NK Tegelwippen en geveltuintjes. Ook moeten er in de gemeente nog schoolpleinen worden omgebouwd naar Groene Schoolpleinen.

PIJLER 3 CIRCULAIRE ECONOMIE

- Circulaire economie
- Grondstoffenbeleid – huishoudelijk afval
- Burgerberaad

Circulair betekent in een kringloop. In de natuur zelf is geen afval. Alles wordt opnieuw hergebruikt. In 2050 willen we een volledig circulaire economie. Vanaf 2050 stopt de stort van afval. Dat wil zeggen dat er geen afval meer is en alles herbruikbaar geproduceerd moet worden. We werken samen met de andere Zeeuwse gemeenten aan gezamenlijk beleid, zodat we geen wielen opnieuw uitvinden en sluiten zoveel mogelijk aan bij bestaande initiatieven. We kijken waar in de regio de grootste impact te maken is zoals de bouw, openbare ruimte en industrie.

Grondstoffenbeleid – huishoudelijk afval

De Rijksoverheid is de weg ingeslagen naar een economie waar geen afval bestaat en grondstoffen steeds opnieuw worden gebruikt. Ook huishoudelijk restafval moet drastisch minderen. Het grondstoffenbeleid is hiervoor opgesteld. Het grondstoffenbeleid stuurt naar het beter scheiden van huishoudelijk restafval. Zo worden grondstoffen niet onnodig verbrand en vermindert het aantal restafval per inwoner automatisch. Terwijl monitoren we de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen. Ook gebruiken we inzamelacties, communicatie en voorlopers.

Sinds 2022 staan in alle basisscholen afvalbakken om de leerlingen goed te leren scheiden. Dit is uniek in Zeeland. Ook worden gastlessen verzorgd en is een spelletje over afvalbewustwording geschonken aan alle basisschoolklassen vanaf groep 3.

Algemeen

Op de website van gemeente Sluis vindt u meer informatie over het duurzaamheidsbeleid van de gemeente Sluis.

 [Duurzaam Sluis](http://www.gemeentesluis.nl) (www.gemeentesluis.nl)

Burgerberaad

Hoe ziet een duurzaam Sluis eruit? En wat is er nodig om dat voor elkaar te krijgen? Wat moet er veranderen en wat moet er juist hetzelfde blijven? Wat ga ik ervan merken als inwoner van de gemeente? En kan ik zelf ook iets doen? Daarover gaat het Burgerberaad. Nu denk je misschien: 'daar heb ik geen verstand van!' Maar alleen jij weet wat je belangrijk vindt voor jezelf en jouw woonomgeving.